

امارت اسلامی افغانستان

وزارت ارشاد، حج و اوقاف

ریاست ارشاد و انسجام مساجد

موضوع خطابت روز جمعه

و تقریر و بیان تحریر شده که به تمام خطباء مرکز و ولایات

به هر دو زبان ملی کشور (دري و پشتو) ارسال میگردد

۱۲/ ربیع الاول/ ۱۴۴۷ هـ، ق موافق ۱۴/ سنبله/ ۱۴۰۴ هـ، ش

**روا داشتن ظلم و سختی بالای مسلمانان خصوصاً بر مهاجرین ، خلاف ارزش های انسانی و اخلاق
والای اسلامی میباشد.**

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين، ناصر المستضعفين ومجير المستجيرين ومغيث المستغيثين من استغاث به أغاثه وأعانته ، وأشهد أن لا إله إلا الله وحده لا شريك له، له الملك وله الحمد يحيي ويميت وهو على كل شيء قدير، أمر بالتعاون والتناصر والتأزر بين احاد الأمة الاسلامية ، وأشهد أن سيدنا محمد رسول الله (ﷺ) أوصى بإغاثة الملهوفين وتفريج كربة المكروبين وبين أنها السبيل إلى الجنة النعيم، فاللهم صل علي سيدنا محمد وعلي آله وصحبه وسلم أجمعين ، أما بعد: فقال تعالى: { وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ } . [المائدة: ٢]

حضر محترم وگرامی!

السلام عليكم ورحمة الله وبركاته!

از ویژگی های دین مقدس اسلام یکی این است که بر مردم و مسلمانان ظلم کردن و بر آنان سختی روا داشتن را حرام کرده است و پیروان خود را تشویق نموده است که با نیازمندان و درماندگان در وقت سختی کمک و همدردی کنند و با کسانی که در رنج و تکلیف گرفتار شده اند همدلی نمایند و در زمان مشقت دستگیر آنان باشند، و همه این امور پاداش دارد. الله جل جلاله در آیات متعدد و رسول الله صلی الله علیه وسلم در احادیث بی شمار، ظلم کردن بر مسلمان را حرام کرده اند. همچنان بر مسلمان سختی روا داشتن و مسلمان را در مشقت انداختن، مخالف اخلاق اسلامی است. در یک حدیث قدسی شریف آمده است: وعن أبي ذر رضي الله عنه عن النبي صلى الله عليه وسلم فيما روي عن الله تبارك وتعالى أنه قال: « يَا عِبَادِي إِنِّي حَرَمْتُ الظُّلْمَ عَلَى نَفْسِي وَجَعَلْتُهُ بَيْنَكُمْ مُحَرَّمًا فَلَا تَظَالَمُوا » . صحیح مسلم (۱۶/۸) ترجمه:- از ابوذر رضي الله عنه روایت است، او می گوید که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: الله تعالی فرموده است: ای بندگان من! من ظلم را بر خود حرام کرده ام و در میان شما نیز آن را حرام گردانیده ام، پس بر یکدیگر ظلم مکنید. علماء می گویند که ظلم سه نوع است: یک نوع ظلم آن است که هرگز بخشیده نمی شود و آن شریک قرار دادن برای الله تعالی است. نوع دیگر ظلمی است که با توبه بخشیده می شود و آن ظلم انسان بر خودش است، مانند گناه کردن. و نوع سوم ظلم بر بندگان الله تعالی است، که این نوع ظلم بسیار سنگین و وخیم است.

حضار محترم و شنوندگان گرامی!

ما و شما همه آگاه هستیم که در این شب‌ها و روزها مهاجرینی که از کشورهای همسایه رانده می‌شوند، به گونه‌ای بسیار بی رحمانه اخراج می‌شوند. از این مهاجرین تمام دارایی‌ها و اموالی که با دسترنج خویش به دست آورده‌اند، در کشور میزبان باقی می‌ماند و آنان دست خالی از آن کشورها بیرون رانده می‌شوند.

وقتی به وطن خود بازمی‌گردند، بیشترشان خانه ندارند، کار و کسب ندارند و محل سکونتشان معلوم نیست. آنان تلاش می‌کنند برای سکونت خانه‌ای به کرایه بگیرند، اما متأسفانه این مهاجران در وطن خود نیز با ظلم هموطنانشان روبه‌رو می‌شوند و آن این است که در مرکز، ولایت‌ها و ولسوالی‌ها کسانی که خانه‌های کرایه‌ای دارند، کرایه‌ها را بیشتر از حد معمول بالا برده‌اند. حتی در برخی خانه‌ها کسانی که قبلاً با کرایه کمتر زندگی می‌کردند، به بهانه‌های مختلف از خانه بیرون رانده می‌شوند تا خانه و دکان را به مهاجران با کرایه بالاتر داده شود. این کار در حق مهاجران سراسر ظلم است و ناشی از هواپرستی، و مخالف برادری و اخلاق اسلامی است.

بسیار جای شگفتی است که هموطنان ما بر برادران مهاجر خود چنین ظلمی را روا می‌دارند!

آیا آنان از آن حدیث رسول الله صلی الله علیه و سلم آگاه نیستند که می‌فرماید: از ظلم، بخل، حرص و نفس‌پرستی خود را حفظ کنید، زیرا نفس‌پرستی هلاکت می‌آورد.

عن جابر بن عبد الله رضي الله عنه : أن رسول الله قال : « اتَّقُوا الظُّلْمَ ؛ فَإِنَّ الظُّلْمَ ظُلُمَاتُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ، وَاتَّقُوا الشُّحَّ فَإِنَّ الشُّحَّ أَهْلَكَ مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ حَمَلَهُمْ عَلَى أَنْ سَفَكُوا دِمَاءَهُمْ ، وَاسْتَحْلَوْا مَحَارِمَهُمْ . » . صحیح مسلم (۱۸/۸)

ترجمه:- از جابر بن عبد الله رضي الله عنه روایت است که رسول الله صلی الله علیه و سلم فرمود: از ظلم دوری کنید، زیرا ظلم در روز قیامت تاریکی‌ها است، و از حرص و هواپرستی خود را نگاه دارید، زیرا حرص و هواپرستی، کسانی را که پیش از شما بودند هلاک ساخت، آنان را به این واداشت که خون‌هایشان را بریزند و محارم خود را حلال بشمارند.

امام طیبی رح در شرح این حدیث می‌گوید: (ثم عطف الشح الذي هو نوع من أنواع الظلم علي الظلم ليشعر أن الشح أعظم أنواعه؛ لأنه من نتيجة حب الدنيا وشهواتها... وإنما كان الشح سبب سفك الدماء واستحلال المحارم؛ لأن في بذل الأموال ومواساة الإخوان التحاب والتواصل، وفي الإمساك والشح التهاجر والتقاطع، وذلك يؤدي إلي التشاجر والتغاور من سفك الدماء، واستباحة المحارم). الكاشف عن حقائق السنن للطيبی (۱۵۲۵/۵)

ترجمه:- در حدیث، «الشُّحُّ» بر ظلم عطف شده است، زیرا هواپرستی و حرص از انواع ظلم است، تا روشن شود که هواپرستی و حرص از بزرگ‌ترین انواع ظلم است، چرا که هواپرستی و حرص نتیجه محبت دنیا و شهوت‌های آن است... هواپرستی و حرص سبب ریخته شدن خون‌ها و حلال شمردن محارم می‌شود، زیرا در بخشش مال و یاری برادران، محبت و پیوستگی ایجاد می‌شود، اما در بخل و حرص، دشمنی، جدایی و قطع رابطه وجود دارد و این امور سبب نزاع و جنگ می‌شود که خون‌ها در آن ریخته می‌شود و محارم نیز حلال شمرده می‌شود.

ای هموطنان!

الله جل جلاله به شخص ظالم مدتی مهلت می‌دهد، اما سپس او را می‌گیرد و هنگامی که او را گرفت، دیگر رهایش نمی‌کند. الله تعالی فرموده است: (وَلَا تَحْسَبَنَّ اللَّهَ غَافِلًا عَمَّا يَعْمَلُ الظَّالِمُونَ إِنَّمَا يُؤَخَّرُهُمْ لِيَوْمٍ تَشْخَصُ فِيهِ الْأَبْصَارُ، مُهْطِعِينَ مُقْنِعِي رُءُوسِهِمْ لَا يَرْتَدُّ إِلَيْهِمْ طَرْفُهُمْ وَأَفْنِدْتَهُمْ هَوَاءَ) [إبراهيم ۴۲-۴۳]

ترجمه:- والله را از آنچه ستمگران انجام می دهند غافل مپندار! جز این نیست که آنان را تا روزی که چشمها [از وحشت] آن خیره می شود مهلت می دهد، شتابان، سرها را افراشته، دیدگان شان باز نمی گردد و دل هایشان تهی است.

و در حدیث شریف آمده است: عن أبي موسى رضي الله عنه قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: «إِنَّ اللَّهَ لَيَمْلِكُ لِلظَّالِمِ حَتَّى إِذَا أَخَذَهُ لَمْ يَفْلِتْهُ» قَالَ: «ثُمَّ قَرَأُ: (وَكَذَلِكَ أَخْذُ رَبِّكَ إِذَا أَخَذَ الْقُرَى وَهِيَ ظَالِمَةٌ إِنَّ أَخَذَهُ أَلِيمٌ شَدِيدٌ). متفق عليه

ترجمه:- از ابو موسی رضی الله عنه روایت است که گفت: رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمود: خداوند به ظالم مهلت می دهد، اما زمانی که او را بگیرد، دیگر رهایش نمی کند. سپس این آیه را تلاوت فرمود: (وَكَذَلِكَ أَخْذُ رَبِّكَ إِذَا أَخَذَ الْقُرَى وَهِيَ ظَالِمَةٌ إِنَّ أَخَذَهُ أَلِيمٌ شَدِيدٌ).

بنابراین، بر ما و شما لازم است که خود را از گرفتاری و عذاب الله تعالی حفظ کنیم و از ظلم کردن بر هموطنان خود دست برداریم.

این چه نوع مسلمانی است که ما درماندگی و نیاز برادر محتاج خود را غنیمت بشماریم و از بیچارگی او سوءاستفاده کنیم و کرایه را بر او افزایش دهیم؟

اخلاق اسلامی چنین اقتضاء دارد که ما دست برادران مهاجر بازگشته خود را بگیریم و خانه را رایگان در اختیار آنان قرار دهیم و بر نفس خود غلبه کنیم، چنان که الله جل جلاله فرموده است: (وَيُؤْثِرُونَ عَلَى أَنْفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ وَمَنْ يُوقِ شُحَّ نَفْسِهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ) [الحشر: ۹]

ترجمه:- و آنان دیگران را بر خود مقدم می دارند، هرچند خودشان در تنگدستی باشند؛ و کسانی که از بخل نفس خویش محفوظ بمانند، پس آنان همان رستگارانند.

الله تعالی در قرآن کریم صفت مسلمانان را چنین بیان می کند: (وَيُؤْثِرُونَ عَلَى أَنْفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ) [الحشر: ۹]

ترجمه:- و (مؤمنان حقیقی) کسانی هستند که دیگران را بر خود مقدم می دارند، هرچند خودشان در تنگدستی و نیاز باشند.

حاضرین گرامی و شنندگان عزیز!

بر ما و شما لازم است که چنین فداکاری داشته باشیم همان گونه که انصار مدینه منوره در برابر مهاجرین انجام دادند. انصار مدینه منوره اموال و دارایی هایشان را با مهاجران نصف کردند و آنان را در سود و بهره شریک ساختند.

امام ابن کثیر در تفسیر خود ذکر کرده است که زمانی که مهاجران به مدینه منوره آمدند، پیامبر علیه السلام به انصار فرمودند: «إِنْ إِخْوَانَكُمْ تَرَكَوا الْأَمْوَالَ وَالْأَوْلَادَ وَخَرَجُوا إِلَيْكُمْ» فقالوا: أَمْوَالُنَا بَيْنَهُمْ قِطَاعٌ، فقال: «أَوْ غَيْرَ ذَلِكَ» فقالوا: وَمَا ذَاكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ فقال: «هُمْ قَوْمٌ لَا يَعْرِفُونَ الْعَمَلَ فَتَكْفُونَهُمْ وَتَقَاسِمُونَهُمُ التَّمْرَ». قالوا نعم يا رسول الله». تفسیر ابن کثیر / دار الفکر (۴۰۶/۴)، تفسیر النکت والعیون - (۵۰۶/۵)

ترجمه:- بی تردید برادران شما (مهاجرین) اموال و فرزندان شان را رها کرده و نزد شما آمده اند. انصار گفتند: اموال ما میان آنان تقسیم است. پیامبر علیه السلام فرمودند: آیا غیر از این کار دیگری هم می توانید انجام دهید؟ انصار گفتند: آن چیست ای رسول خدا! پیامبر علیه السلام فرمودند: آنان (مهاجرین) کسانی هستند که کار کردن در (باغها) را نمی دانند، پس شما به جای آنان کار کنید و سپس خرما را با آنان تقسیم نمایید. انصار گفتند: درست است ای رسول خدا!

همین روایت را امام بخاری چنین ذکر کرده است: عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَتِ الْأَنْصَارُ لِلنَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَقْسِمُ بَيْنَنَا وَبَيْنَ إِخْوَانِنَا النَّخِيلِ قَالَ لَا فَقَالُوا تَكْفُونَا الْمُنُونَةَ وَتَشْرِكُكُمْ فِي الثَّمَرَةِ قَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا صحيح البخاري (۴۳/۶)

ترجمه:- از ابوهریره رضی الله عنه روایت است که گفت: انصار به رسول الله صلی الله علیه وسلم گفتند: (ای رسول خدا!) بین ما و برادرانمان درختان خرما را تقسیم کن. پیامبر علیه السلام فرمودند: نه! (چنین کاری نمی کنیم). پس انصار گفتند: شما به جای ما خدمت درختان خرما را انجام دهید و ما شما را در میوه شریک می کنیم. مهاجران گفتند: شنیدیم و پذیرفتیم.

بر ما لازم است که اخلاق انصار مدینه منوره را به خود بگیریم. (عن أَنَسٍ قَالَ لَمَّا قَدِمَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْمَدِينَةَ أَتَاهُ الْمُهَاجِرُونَ فَقَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا رَأَيْنَا قَوْمًا أَبْذَلَ مِنْ كَثِيرٍ وَلَا أَحْسَنَ مُوَاسَاةً مِنْ قَلِيلٍ مِنْ قَوْمٍ نَزَلْنَا بَيْنَ أَظْهُرِهِمْ لَقَدْ كَفَوْنَا الْمُؤَنَّةَ وَأَشْرَكُونَا فِي الْمَهْنَةِ). سنن الترمذی (۶۵۳/۴)

ترجمه:- هنگامی که پیامبر علیه السلام به مدینه منوره هجرت کرد، مهاجران نزد او آمدند و گفتند: ای رسول خدا! ما هیچ قومی را ندیدیم که در خرج کردن از مال بسیارشان بخشنده تر و در همدلی با مال اندکشان نیکوتر باشند از این قومی که ما در میانشان ساکن شدیم. آنان ما را از سختی و مشقت بی نیاز ساختند و در بهره مندی از میوه ها ما را با خود شریک کردند.

ما نمی توانیم مانند انصار مدینه منوره چنین فداکاری و ایثار نسبت به مهاجران بازگشته داشته باشیم، پس باید ظلم و بدرفتاری خود را متوقف کنیم و خانه ها را به آنان با کرایه زیاد ندهیم، بلکه همانند گذشته با کرایه کم در اختیارشان قرار دهیم. این نیز نوعی کمک به مهاجران است و کار پسندیده ای خواهد بود، زیرا در این کار یاری و کمک به برادر مهاجر وجود دارد.

الله جل جلاله فرموده است: {وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ} [المائدة: ۲] ترجمه:- و با یکدیگر در نیکی و پرهیزگاری یاری کنید و در گناه و ستم به همدیگر کمک نکنید، و از الله بترسید، بی گمان الله سخت کیفر است.

اخلاق اسلامی ایجاب می کند که با مهاجران کمک کنیم و نیازهای آنان را برطرف نماییم، تا بار سنگین بی خانمانی از دوش آنان سبک شود؛ همان گونه که اخلاق صحابه کرام چنین بود.

در یک حدیث شریف آمده است: (عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ قَالَ بَيْنَمَا نَحْنُ فِي سَفَرٍ مَعَ النَّبِيِّ -صلى الله عليه وسلم- إِذْ جَاءَ رَجُلٌ عَلَى رَاحِلَةٍ لَهُ قَالَ فَجَعَلَ يَصْرِفُ بَصَرَهُ يَمِينًا وَشِمَالًا فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ -صلى الله عليه وسلم- مَنْ كَانَ مَعَهُ فَضْلٌ ظَهَرَ فَلْيُعْذِ بِهِ عَلَى مَنْ لَا ظَهَرَ لَهُ وَمَنْ كَانَ لَهُ فَضْلٌ مِنْ زَادٍ فَلْيُعْذِ بِهِ عَلَى مَنْ لَا زَادَ لَهُ). صحیح مسلم (۱۳۸/۵)

ترجمه:- از ابوسعید خدری رضی الله عنه روایت است که گفت: ما همراه رسول الله صلی الله علیه وسلم در سفری بودیم که مردی بر مرکب خود آمد و شروع کرد به نگاه کردن به راست و چپ (به دنبال غذا). پیامبر علیه السلام فرمود: کسی که افزون بر نیاز خود مرکبی دارد، آن را به کسی بدهد که مرکب ندارد، و کسی که غذای اضافی دارد، آن را به کسی بدهد که غذا ندارد.

دادن خانه به برادران مهاجر با کرایه مناسب، در حقیقت برطرف کردن نیاز آنان است، و رفع نیاز مسلمان نوعی صدقه محسوب می شود.

پیامبر علیه السلام فرمودند: عن أبي موسى الأشعري رضي الله عنه قال: قال رسول الله (ﷺ): «على كل مسلم صدقة، فقالوا: يا رسول الله، فمن لم يجد؟ قال: يعمل بيده، فينفع نفسه ويتصدق، قالوا: فإن لم يجد؟ قال: يعين ذا الحاجة الملهوف، فإن لم يجد فيعمل بيده، فينفع نفسه ويتصدق، فإن لم يستطع فيعين ذا الحاجة الملهوف». صحیح البخاری (۲۱۱/۱۵)

ترجمه:- از ابوموسی اشعری رضی الله عنه روایت است، گفت: رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: بر هر مسلمانی صدقه لازم است (یا مستحب مؤکد). صحابه کرام گفتند: ای رسول خدا! اگر چیزی نداشته باشد که صدقه دهد چه کند؟ پیامبر علیه السلام فرمود: با دستش کار کند تا هم خودش بهره مند شود و هم صدقه بدهد. گفتند: اگر کار برایش پیدا نشود چه کند؟ فرمود: پس به نیازمند گرفتار کمک کند.

همچنین زیاد کردن کرایه خانه‌ها در حقیقت سختی آوردن بر مسلمانان است، و این کار مخالف اخلاق اسلامی است. اخلاق اسلامی چنین است که بر مسلمانان آسانی آورده شود و از سخت کردن بر آنان خودداری گردد.

در حدیث شریف آمده است: (عن أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَسْرُوا وَلَا تَعْسَرُوا وَلَا تَكُونُوا وَلَا تُنْفَرُوا). صحیح البخاری ت (۳۵۶/۱۵)

ترجمه:- از انس بن مالک رضی الله عنه روایت است که گفت: پیامبر علیه السلام فرمود: آسان بگیرید (بر مسلمانان) و سخت نگیرید، آرامش بیاورید و نفرت ایجاد نکنید.

در شرح این حدیث، محدثین گفته‌اند: مردم را در سختی نیندازید که سبب نفرت نشود. (مِرْقَاةُ الْمَفَاتِيحِ ۳۶۱/۱۱). امام نووی رحمه الله در شرح این حدیث می‌فرماید: با کلمه «یسروا» همه سختی‌ها در هر شکلی نفی شده است. (شرح النووی علی مسلم ۴۱/۱۲).

الله تعالی به مسلمانان امر کرده است که اگر بدهکار توان پرداخت نداشت، بر او سختی نیاورید، بلکه به او مهلت دهید تا بتوانگر شود؛ و این یک امر واجب است.

(وَإِنْ كَانَ ذُو عُسْرَةٍ فَنَظِرَةٌ إِلَىٰ مَيْسَرَةٍ وَأَنْ تَصَدَّقُوا خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ) [البقرة: ۲۸۰]

ترجمه:- سختی نیاوردن بر کسی واجب است که بر دیگری حقی دارد؛ پس کسی که از ابتدا هیچ حقی بر دیگری ندارد، به طریق اولی واجب است که بر مسلمانان سختی وارد نکند. (تفسیر القرطبی ۳۳/۵).

از سوی دیگر، زیاد کردن کرایه خانه‌ها مسلمانان را در سختی و زیان می‌اندازد، و در اسلام انداختن مسلمانان در ضرر و سختی ممنوع است.

قاعده بزرگ دینی این است که: (لا ضرر ولا ضرار فی الاسلام) الموطأ لمالك مرسلاً

ترجمه:- در اسلام نه در ابتدا ضرر رساندن به کسی جایز است و نه در انتها (به قصد انتقام) ضرر رساندن.

کسی که بر مسلمانان سختی بیاورد، پیامبر علیه السلام بر او نفرین کرده و در این باره وعید شدیدی آمده است.

(عَنْ أَبِي صِرْمَةَ صَاحِبِ النَّبِيِّ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - عَنِ النَّبِيِّ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - أَنَّهُ قَالَ « مَنْ ضَارَّ أَضَرَ اللَّهُ بِهِ وَمَنْ شَاقَّ شَاقَّ اللَّهُ عَلَيْهِ ». سنن أبي داود - (۳/ ۳۵۱)، سنن ابن ماجه (۲/ ۷۸۵))

ترجمه:- از ابوصرمه رضی الله عنه - که از یاران پیامبر علیه السلام بود - روایت است که پیامبر علیه السلام فرمود: هر کس به دیگری ضرر برساند، الله به او ضرر می‌رساند، و هر کس بر دیگری سختی آورد، الله بر او سختی خواهد آورد.

در روایت دیگری آمده است: (عن أبي بكر الصديق قال : قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: « ملعون من ضار مؤمناً أو مكر به » سنن الترمذي (۴/ ۳۳۲))

ترجمه:- از ابوبکر صدیق رضی الله عنه روایت است که گفت: پیامبر صلی الله علیه وسلم فرمود: لعنت شده است کسی که به مؤمنی ضرر برساند یا او را فریب دهد.

به همین ترتیب، افزایش کرایه خانه‌ها به سبب وجود مهاجران، در حقیقت اذیت و آزار مسلمانان است، و اذیت کردن مسلمانان گناه بزرگی است. الله جل جلاله فرموده است: (وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بَغَيْرِ مَا اكْتَسَبُوا فَقَدْ احْتَمَلُوا بُهْتَانًا وَإِثْمًا مُّبِينًا) [الأحزاب: ۵۸]

ترجمه:- و کسانی که مردان و زنان مؤمن بدون اینکه مرتکب عمل ناروا شده باشند آزار میرسانند براستی که بار بهتان و گناه آشکار را به گردن گرفته‌اند.

امام قتاده رحمه الله گفته است: خود را از آزار دادن مؤمن نگاه دارید، زیرا الله مؤمن را محافظت می کند و در حق او به غضب می آید. (تفسیر الطبری ۳۲۴/۲۰).

بالا بردن کرایه خانه مخالف اخوت اسلامی است. الله تعالی فرموده است: (إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ) [الحجرات: ۱۰]
ترجمه:- مقتضای اخوت اسلامی این است که برادر مسلمان را از سختی ها برهانی و بر او سختی وارد نکنی، و در وقت مشکلات از او حمایت نمایی؛ پس اگر ما کرایه خانه ها را بر برادران مهاجر خود افزایش دهیم، این کار مخالف اخوت اسلامی است.
امام ابن رجب رحمه الله می فرماید: شأن برادر این است که برای برادرش منفعت برساند و از او ضرر را دور کند، و بزرگ ترین ضرری که دفع آن واجب است، همان ظلم می باشد.

امام یحیی رازی رحمه الله می فرماید: سه نوع حق مؤمن بر تو واجب است: اگر منفعتی به او نمی رسانی، پس به او ضرر هم مرسان؛ و اگر او را خوشحال نمی کنی، پس او را اندوهگین هم مساز؛ و اگر ستایشش نمی کنی، پس مذمتش را هم بیان مکن.
جامع العلوم والحکم (۳۱-۳۷/۲۰)

اگر واقعاً ما مهاجران بازگشته را برادران خود بدانیم، پس باید درد آنان را درد خود بدانیم و سختی و مشقت آنان را مشقت خود به شمار آوریم؛ همان گونه که در حدیث شریف آمده است: (عن النعمان بن بشیر رضي الله عنه قال : قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: مَثَلُ الْمُؤْمِنِينَ فِي تَوَادُّهِمْ وَتَرَاحُمِهِمْ وَتَعَاطُفِهِمْ مَثَلُ الْجَسَدِ، إِذَا اشْتَكَى مِنْهُ عُضْوٌ تَدَاعَى لَهُ سَائِرُ الْجَسَدِ بِالسَّهْرِ وَالْحُمَى).
رواه مسلم

ترجمه:- از نعمان بن بشیر رضي الله عنه روایت است که گفت: رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمود: مثال مؤمنان در محبت و مهربانی و دلسوزی شان با هم، مانند یک بدن است؛ هنگامی که عضوی از آن به درد آید، تمام بدن برای همدردی با آن، بی خوابی و تب را متحمل می شود.

اگر ما مالکان خانه ها دیگر کمکی نمی توانیم بکنیم، دست کم حسن همسایگی در توان ما هست و لازم است که برای آنان کرایه مناسب تعیین کنیم و با آنان نیکو رفتار داشته باشیم؛ چنان که در حدیث آمده است که بهترین خانه آن است که خیرش به همسایگانش برسد: (عن عبدالله بن عمر بن العاص رضي الله عنهما قال : قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: خَيْرُ الْأَصْحَابِ عِنْدَ اللَّهِ خَيْرُهُمْ لِصَاحِبِهِ، وَخَيْرُ الْجِيرَانِ عِنْدَ اللَّهِ خَيْرُهُمْ لِجَارِهِ). رواه الترمذي

ترجمه:- از عبدالله بن عمرو بن عاص رضي الله عنهما روایت است که گفت: رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمود: بهترین دوستان نزد خدا کسانی هستند که برای دوستشان خیرخواه باشند، و بهترین همسایگان نزد خدا کسانی هستند که برای همسایه شان خیرخواه باشند.

مسلمانان عزیز!

اگر کسی ادعای اسلامیت و افغانیت دارد، پس این وظیفه ایمانی و وجدانی هر مسلمان افغان است که در کاستن مشکلات و سختی های برادران مهاجر بازگشته بکوشد و به جای همدردی و همکاری، آنان را در سختی و مشقت نیندازد.

این وظیفه هر مسلمان افغان است که سختی را از برادر مسلمان مهاجر دور کند و برای او آسانی بیاورد. چنان که در حدیث شریف آمده است: (مَنْ نَفَسَ عَنْ مُسْلِمٍ كُرْبَةً مِنْ كُرْبِ الدُّنْيَا نَفَسَ اللَّهُ عَنْهُ كُرْبَةً مِنْ كُرْبِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ - وَمَنْ يَسَّرَ عَلَى مُعْسِرٍ يَسِّرَ اللَّهُ عَلَيْهِ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمَنْ سَتَرَ عَلَى مُسْلِمٍ سَتَرَ اللَّهُ عَلَيْهِ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَاللَّهُ فِي عَوْنِ الْعَبْدِ مَا كَانَ الْعَبْدُ فِي عَوْنِ أَخِيهِ).
سنن أبی داود (۴۴۲/۴)

ترجمه:- هرکس سختی را از یک مسلمان در دنیا دور کند، خداوند سختی از سختی‌های روز قیامت را از او دور خواهد کرد؛ و هرکس بر کسی که در تنگدستی است آسان بگیرد، خداوند بر او در دنیا و آخرت آسان خواهد گرفت؛ و هرکس عیب مسلمان را بپوشاند، خداوند عیب او را در دنیا و آخرت خواهد پوشاند. و خداوند یاری‌گر بنده است، تا وقتی که بنده در یاری برادر خود باشد. و در حدیث دیگری آمده است که مسلمان نباید مسلمان دیگر را در وقت مشکل و سختی تنها بگذارد و رهايش کند، بلکه باید او را یاری دهد تا از سختی بیرون آید. در حدیث شریف آمده است: (الْمُسْلِمُ أَخُو الْمُسْلِمِ لَا يَظْلِمُهُ وَلَا يُسْلِمُهُ وَمَنْ كَانَ فِي حَاجَةِ أَخِيهِ كَانَ اللَّهُ فِي حَاجَتِهِ). صحیح البخاری (۲۲۷/۶)

ترجمه:- مسلمان، برادر مسلمان است؛ نه بر او ظلم می‌کند، و نه او را (به دشمن) می‌سپارد و تنها می‌گذارد؛ و هرکس در حاجت برادر خود باشد، خداوند در حاجت او خواهد بود.

محدثان در تفسیر «ولا یسلمه» گفته‌اند: یعنی او را به هلاکت نمی‌سپارد و به دشمن واگذار نمی‌کند. برخی هم گفته‌اند: معنایش این است که برادر خود را تنها نمی‌گذارد در برابر کسی که می‌خواهد به او زیان برساند، بلکه او را یاری کرده و از او دفاع می‌کند. عمدة القاری (۲۴۰/۱۹)

ما باید اخلاق انصار مدینه منوره را سرمشق زندگی خود قرار دهیم.

(عن أَنَسٍ قَالَ لَمَّا قَدِمَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْمَدِينَةَ أَتَاهُ الْمُهَاجِرُونَ فَقَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا رَأَيْنَا قَوْمًا أُنْذِلَ مِنْ كَثِيرٍ وَلَا أَحْسَنَ مُوَاسَاةً مِنْ قَوْمٍ نَزَلْنَا بَيْنَ أَظْهُرِهِمْ لَقَدْ كَفَوْنَا الْمُؤَنَّةَ وَأَشْرَكُونَا فِي الْمَهْنَةِ). سنن الترمذی (۶۵۳/۴)

ترجمه:- زمانی که پیامبر صلی الله علیه وسلم به مدینه منوره هجرت کرد، مهاجرین نزد ایشان آمدند و گفتند: ای رسول خدا! ما هیچ قومی را ندیده‌ایم که از دارایی زیاد این‌گونه بخشنده باشد و از دارایی اندک این‌گونه نیکو همدلی و یاری کند، مانند این قومی که ما در میان آنان فرود آمده‌ایم. آنان سختی و مشقت را از ما برداشتند و ما را در راحتی و نعمت با خود شریک نمودند.

والسلام علیکم ورحمة الله وبرکاته